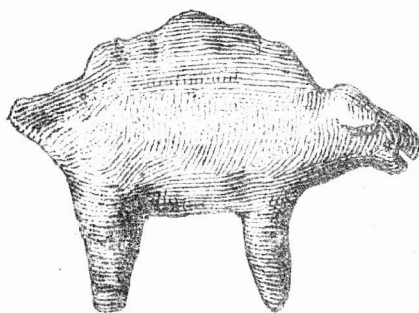


ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD  
pobočka v Brně

přehled  
výzkumů  
1959



BRNO 1960

PD 1520/1959 (1960.)



23243/60

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1959

- Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,  
Stalinovy sady 19/23.
- Odpovědný redaktor: dr. Josef Poulík.
- Výkonný redaktor: dr. Jiří Říhovský.
- Redaktor: dr. Anna Medunová.
- Překlady: prom. hist. R. Tichý a E. Tichá.
- Kresby: Jaroslav Jaša.
- Na titulní stránce: Hliněná figurka z pohanského obětiště  
v Mikulčicích.
- Vydáno jako rukopis - 300 kusů - neprodejné.

Přehled výzkumů opavské expositury archeologického ústavu  
ČsAV pob. v Brně za rok 1959.

Jaroslav Král.

Úkolem tohoto přehledu jest shrnouti stručně zachraňovací výzkumy a zjištění provedené pracovníky opavské expositury brněnského Archeologického ústavu ČsAV.

Pracovník ústavu J. Pavelčík prováděl akce v Brumovicích (okr. Krnov), Osoblaze (okr. Krnov), Štramberku (okr. Nový Jičín) a ve Vávrovicích (okr. Opava), které jsou zveřejněny v samostatných člancích tohoto ročníku Přehledu výzkumů. Další naleziště a místa zachraňovacích výzkumů jsou uvedena v abecedním pořadí.

B r a n k a (okr. Opava). V prosinci r. 1959 jsme zjistili při prohlídce rozsáhlých výkopů pro vodovodní závlahové potrubí v hloubce dvou metrů neolitický sídlištní objekt s velkým množstvím vypálené mazanice a dřevěnými uhlíky. Nalezený střep s pupíkem zařazuje objekt do časového období moravské malované kultury (Lengyelské). Zachraňovací výzkum bude proveden jakmile dovolí jarní počasí v r. 1960.

D r ž k o v i c e (okr. Opava). U kóty 281 severně od státní silnice Opava-Krnov, v prostoru mezi silnicí a železničním zářezem byl získán povrchovým sběrem střepový sídlištní materiál mladší doby bronzové (Montelius-Seger IV. a, b).

H n ě v o š i c e (okr. Opava). Příslušníci Veřejné bezpečnosti objevili 5 velkých mohyl vysokých 2 m o průměrech 10 až 14 m. Poněvadž mohylník je ohrožen pozemními úpravami byl zde zahájen koncem října a počátkem listopadu zachraňovací výzkum, který byl přerušen zimním počasím. V prvé zkoumané mohyle jsme odkryli na původní úrovni jihozápadního kvadrantu vysypané spálené a drcené lidské kosti s nepatrným úlomkem hrotu bronzové jehlice.

Mohyly na katastru Hněvošic patrně snad souvisí časově se třemi stejně velkými mohylami, nacházejícími se těsně při státní hranici již na polském území. Zde je též více než 40 malých mohylek. Vzdušná vzdálenost mezi mohylníkem na území ČSR a pohřebištěm v Polsku je asi 1 km.

K r a v a ř e (okr. Hlučín). Ředitel osmileté střední školy Malohlavý zaslal na konci r. 1959 do expositury sekerku vybroušenou z nahnědlého pazourku a atypické střepy. Nález pochází údajně z trati "Na juterkách" či "Vydězovec".

L i c h n o v (okr. Krnov). V obci se nachází mezi domy malý pahrbek. Je to poslední zbytek středověké tvrze. Při silnici z Lichnova do Úbla jsou na pokraji lesa výrazné pahrbky, je pravděpodobné, že jsou to mohyly.

Nové Sedlice (okr. Opava). J. Pavelčík s Vl. Šikulovou zjistili v prostoru kóty 265 po obou stranách státní silnice střepy z doby slovanského osídlení, patrně až z XI. a XII. století.

Opava. Nedaleko opavské střelnice, v místě písmene C ve slově střelnice na mapě 1:50.000 M-33-84-B, nalezl Ing. Kostruch střepový materiál neolitický, pozdně středověký, úštěpy pazourkových čepelí a střep středověkého skla.

Prostřední Bludovice (okr. Místek). Ing. Kostruch z Bánského projektu v Ostravě upozornil na odkryvy v katastru obce. V poslední zatáčce silnice před osadou jsou v profilu odkryty dva pohřbené horizonty černozemě. Při potoku asi 40 kroků od zmíněné silnice je propálená kulturní vrstva s keramikou (střepy nádob a kachlů) ze 17. století, patrně zanikla osada v třicetileté válce(?).

Slavkovo (okr. Opava). V jižní části slavkovského katastru, na svahu skloněném východním směrem k železniční trati Opava - Dolní Životice v km 7,9 jsme zjistili povrchovým sběrem slovanské sídliště se střepy keramiky a železnou struskou.

Starý Jičín (okr. Nový Jičín). J. Pavelčík, Ing. Novák a V. Šikulová zjistili na jihovýchodním svahu kóty 496,6 na poli nad mateřskou školkou sídliště se střepovým materiálem kultury púchovské. Toto nově nalezené sídliště je od dosud známé lokality téže kultury na katastru osady Kojetín (okr. Nový Jičín) vzdáleno vzdušnou čarou 6-8 km severozápadním směrem.

Vávrovice (okr. Opava). V pískovně, nacházející se přímo u vávrovického jezu jsme provedli zjišťovací výzkum před plánovanou těžbou písku. Pro nepříznivé půdní poměry se nám nepodařilo zachytit sídlištní objekty. Popelovitá, sytě černá vrstva obsahovala střepový materiál neolitický a z období římského císařství. Na severovýchodním svahu pískovny se nám podařilo zachytit stopy slovanského osídlení z X. století.

Vávrovice (okr. Opava). Na severozápadním konci osady v zahradě p. Vavrly jsme zachytili zjišťovacím výzkumem žárové pohřebiště. Pohřby byly porušeny v pozdějších dobách strakonickým sídlištěm a později ještě slovanským osídlením v IX. a X. století. Šťastnou shodou okolností zůstal dochován nejstarší pohřeb č. 5. Patří kultuře mohylové (Montelius - Seger B II). Ve větší amforovitě nádobě se šesti hrbolovitými vypnulínami na největší výduti ležely nepříliš dokonale spálené kosti dospělého jedince. Kostí byly do nádoby ukládány tak, že na dně spočívaly kosti nártní a články prstů, a postupně výše kosti holenní a lýtkové, stehenní, pánevní, žebra, lopatky, kosti předloktí a pažní a zcela nahoře byly lebeční kosti spolu s prohnutou bronzovou jehlicí s terčovitou hlavicí a otvorem ve vývalku na svrchní straně ohbí. Popelnice byla překlopena mísou na nožce a přes nožku byla ještě položena menší konická mísa rovněž dnem vzhůru. Na dně hrobu těsně k amfoře byl položen malý džbáněk. Jehlice a džbáněk byly páleny na hranici s nebožtíkem. Dosvědčují to silné stopy žáru na povrchu obou předmětů.

Keramika ostatních hrobů má již převážně tvary známé z nejstaršího lužického období. Žádný z hrobů se však již nedochoval

v tak dobrém stavu jako pohřeb č. 5 a nelze se před jejich zpracováním vyslovit přesněji o ostatních hrobových celcích.

- - - - -

Grabungsbericht der Expositur des Archäologischen Institutes

ČSAV, Opava Zweigstelle in Erno für das Jahr 1959.

Branka, Bez. Opava: Beim Erdaushub für Bewässerungsröhren konstatierten wir ein Siedlungsobjekt mit mährischer bemalter Kultur.

Držovice, Bez. Opava: Bei der Kote 281 gewann man durch eine Oberflächensammlung Siedlungsmaterial aus der jüngeren Bronzezeit.

Hněvošice, Bez. Opava: Entdeckt fünf grosse Hügelgräber, die eine Höhe von 2 m und einen Durchmesser von 10 bis 14 m hatten. Ihre Kulturzugehörigkeit ist noch nicht bekannt.

Kravaře, Bez. Hlučín: Aus der Flur "Na juterkách" oder "Vydězovec" stammt ein geschliffenes Feuersteinbeil.

Lichnov, Bez. Krnov: Direkt in der Gemeinde sind Reste einer mittelalterlichen Feste.

Nové Sedlice, Bez. Opava: Im Raume der Kote 265 wurden Scherben aus der Zeit der slawischen Besiedlung gefunden, wahrscheinlich aus dem XI. und XII. Jahrh. stammend.

Opava: Aus der Nähe der Schiessstätte in Opava stammt neolithisches sowie spätmittelalterliches Scherbenmaterial, Absplisse von Feuersteinklingen und ein mittelalterliches Glasbruchstück.

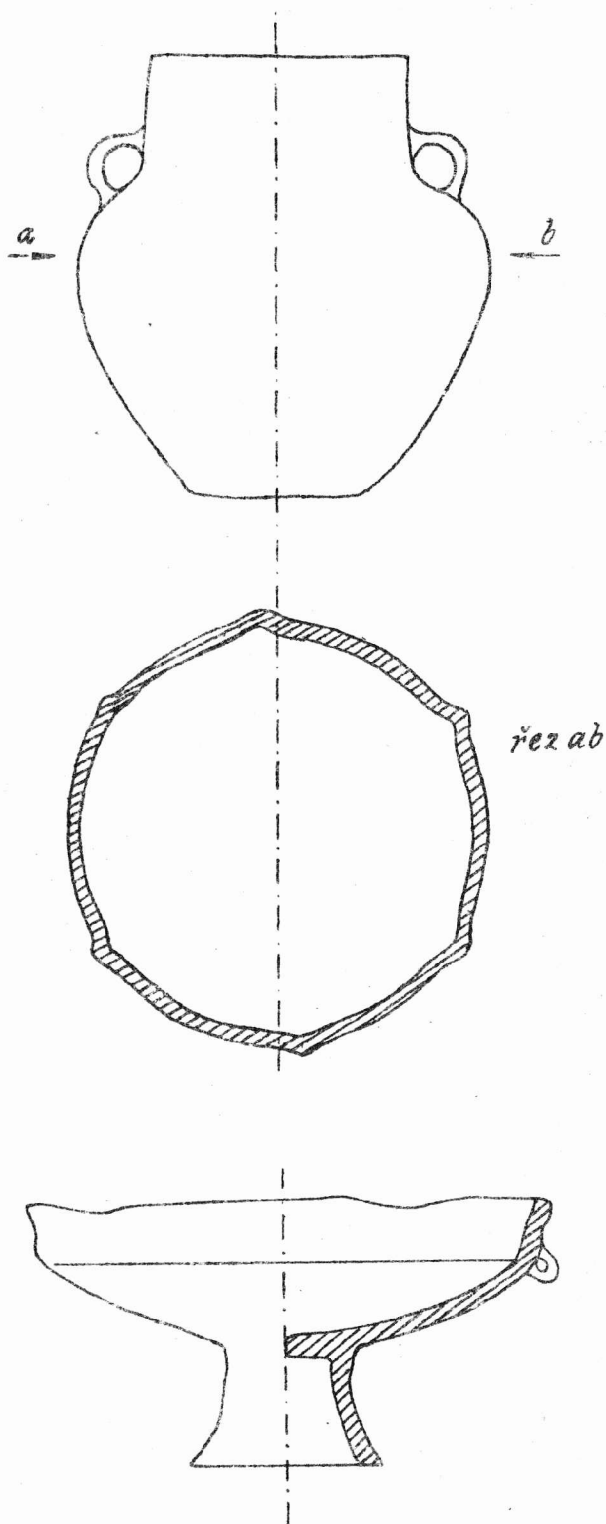
Prostřední Bludovice, Bez. Místek: Funde von Gefässscherben und Kacheln aus dem XVII. Jahrh. wahrscheinlich aus einer, im Dreissigjährigen Kriege verfallenen Siedlung.

Slavkov, Bez. Opava: Im südlichen Teile des Katasters stellte man durch eine Oberflächensammlung eine slawische Besiedlung fest.

Starý Jičín, Bez. Nový Jičín: Auf dem südwestlichen Hange der Kote 496, 6 konstatierte man eine Siedlung mit Scherben der Puchower-Kultur.

Vávrovice, Bez. Opava: In der Sandstätte beim Wehr wurde durch eine Ausgrabung neolithisches und kaiserzeitliches Scherbenmaterial festgestellt. Am nordöstlichen Abhange der Sandstätte fingen wir Spuren einer slawischen Besiedlung aus dem X. Jahrh.

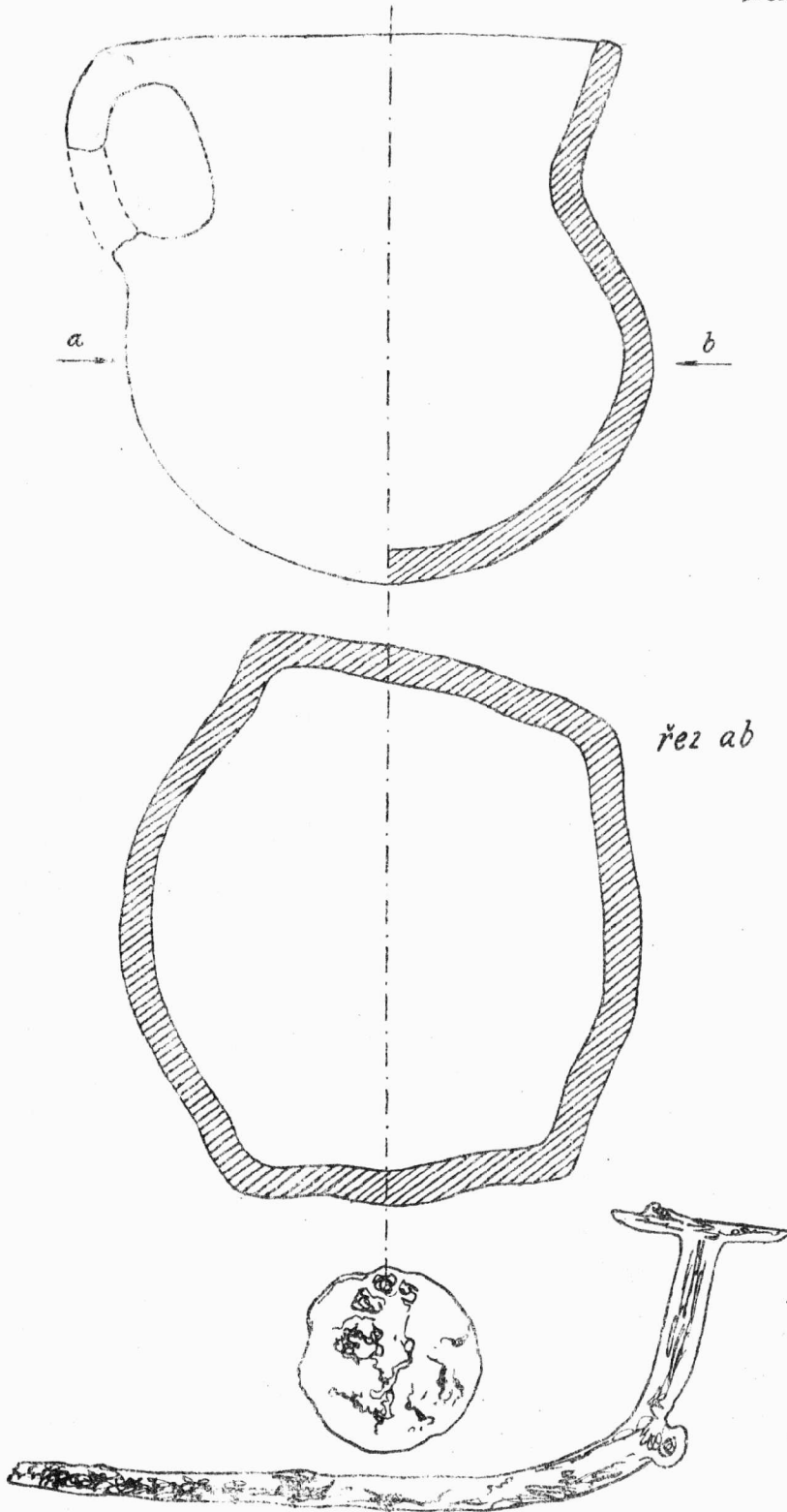
Am nordwestlichen Ende der Gemeinde entdeckten wir durch eine Feststellungsgrabung ein Brandgräberfeld der Hügelgräber- und Lausitzer Kultur. Die Gräber wurden in späteren Zeiten durch eine Stradonitzer-Siedlung und später durch eine slawische Besiedlung aus dem IX. und X. Jahrh. gestört.



Vávrovice, okr. Opava

1:4

Hrob č. 5, kultura mohylová (B II)



Vávrovice, okr. Opava.

1:1

Hrob č. 5, kultura mohylová (E II).